

ច្បាប់
ស្តីអំពី
ប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុ

ភាគមួយ
បទបញ្ញត្តិទូទៅ

ជំពូក ១
អំពីច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ

មាត្រា ១ .- ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុគ្រោង និង អនុញ្ញាតសំរាប់ផ្តាំនិមួយៗនូវសំណុំនៃធនធាន និងបន្ទុកទាំងអស់របស់រដ្ឋក្នុងក្របខ័ណ្ឌតំរង់ទិស និង គោលដៅរបស់ជាតិក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គម ហើយនិងគិតគូរដល់ការថែរក្សាតុល្យការហិរញ្ញវត្ថុ និង រូបិយវត្ថុជាសារវន្ត ។

ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានអនុម័ត ដោយរដ្ឋសភា ។ ច្បាប់នេះត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយ និងប្រតិបត្តិទុកដូចជាមួយច្បាប់របស់ព្រះរាជាណាចក្រ ។

មាត្រា ២ .- លក្ខណៈច្បាប់ ហិរញ្ញវត្ថុ រួមមាន

- ១ - ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ ប្រចាំឆ្នាំ និង ច្បាប់កែសម្រួលនានា
- ២ - ច្បាប់ទូទាត់ នៃថវិកា

មាត្រា ៣ .- គណនីថវិកា រួមមានថវិកាទូទៅរបស់រដ្ឋ និង គណនីពិសេសនៃធនាគារ ។ គណនីថវិកាផ្សេងៗទៀត អាចបង្កើតបានក្នុងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ ។

មាត្រា ៤ .- ឆ្នាំថវិកាចាប់ផ្តើម នៅថ្ងៃទី ០១ ខែ មករា ហើយបញ្ចប់នៅថ្ងៃទី ៣១ ខែ ធ្នូ ។

មាត្រា ៥ .- បើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ មិនបានអនុម័តនៅមុនថ្ងៃទី ០១ ខែមករា នៃឆ្នាំ ថវិកា

ឆ្នាំមុនត្រូវបានបន្តដោយស្របច្បាប់ ក្នុងលក្ខខណ្ឌខាងក្រោមនេះ ៖

- ១ - ការប្រមូលចំណូល សារពើពន្ធ ពន្ធគយ និងពន្ធគ្រប់ប្រភេទ ត្រូវបានបន្ត និងអនុញ្ញាតឱ្យប្រមូលក្នុងលក្ខខណ្ឌ និង តាមបែបបទដែលបានកំណត់ដោយច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុដែលបានចែងពីមុន និងដោយនីតិកម្ម ព្រមទាំង បទបញ្ជាដែលមានជាធរមាន ។
- ២ - ចំណាយប្រក្រតីនៃថវិកា ក្រៅពីបន្ទុកចំណូលសាធារណៈ នៅតែបន្តប្រតិបត្តិតាមកំណែងនៃថវិកាឆ្នាំមុន ដោយគិតតាមវិធីមួយភាគដប់ពីរ ជាបណ្តោះអាសន្នក្នុងខែនិមួយៗរហូតដល់មានអនុរាជធម្មនីតិថវិកាថ្មី ។
- ៣ - ចំណាយជាមូលធននៃថវិកា ក្រៅពីរំលស់នៃបំណុលសាធារណៈនៅតែបន្តប្រតិបត្តិតាមកំណែងនៃថវិកាឆ្នាំមុន ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃឥណទានទូទាត់ដែលនៅទំនេរ ហើយអាចលើសពីនេះបើសិនជាចាំបាច់ដោយមិនឱ្យការទូទាត់នោះលើសពីកំរិតឥណទានអនុញ្ញាតដែលបានអនុម័ត។
- ៤ - ចំណាយទាំងឡាយដែលទាក់ទងទៅនឹងសេវា និង ការរំលស់បំណុលសាធារណៈ ត្រូវបានរ៉ាប់រងជាបន្តបន្ទាប់មិនឱ្យដាច់តាមគារារងរំលស់ និងការប្រាក់ដែលបានព្រមព្រាងត្រឹមត្រូវជាមួយគ្នា ។

ជំពូក ២

អំពីថវិកាទូទៅរបស់រដ្ឋ :

ធនធាន និង បន្ទុក

ផ្នែកទី ១ : ធនធានរបស់រដ្ឋ

មាត្រា ៦ .- ធនធានអចិន្ត្រៃយ៍របស់រដ្ឋមាន : ចំណូលប្រក្រតី និង ចំណូលជាមូលធន ដែលប្រមូលផ្តុំ
ជា ៣ ប្រភេទ :

ប្រភេទមួយ : ពន្ធដារ និង ពន្ធអាករ

ប្រភេទពីរ : ចំណូលមិនមែនជាសារពើពន្ធ

ប្រភេទបី : ចំណូលជាមូលធន

ប្រភេទនីមួយៗ ត្រូវបានចែកជាជំពូក ជាប្រការ ជាកថាខ័ណ្ឌ និង ជាយថាហេតុ
ជាវាក្យខ័ណ្ឌទៅតាមប្រភេទ ឬមុខសញ្ញានៃពន្ធ តាមផលទុន ឬផលិតផល ។ ចំណាត់ថ្នាក់
នៃចំណូលនេះ ត្រូវបានកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។

មាត្រា ៧ .- ពន្ធ និង អាករសំដៅលើ :

- ពន្ធលើផលទុន, លើប្រាក់ចំណេញ និង លើប្រាក់ចំណូលជាមូលធន
- ពន្ធលើបេតិកភ័ណ្ឌ
- ពន្ធផ្ទៃក្នុង លើទ្រព្យសម្បត្តិ និង សេវាកម្ម
- ពន្ធលើ ពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេស
- ចំណូលសារពើពន្ធផ្សេងៗទៀត

ចំណូលមិនមែនជាសារពើពន្ធ ទាក់ទងដល់

- ផលទុននៃទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ

ចំណូលមិនមែនជាសារពើពន្ធផ្សេងៗទៀត

ចំណូលជាមូលធនបានមកពី

- ចំណូលផ្ទៃក្នុង ជាមូលធន
- អំណោយក្រៅប្រទេស
- ធនធានដែលខ្ចីពីគេ

មាត្រា ៨ .- ពន្ធដារ និង ពន្ធអាករត្រូវបានកំណត់ ប្រមូល និង ត្រួតពិនិត្យ ។ រក្សានៃពន្ធ និង អាករ ។
អ្នកជាប់ពន្ធ ការលើកលែងពន្ធ ត្រូវបានកំណត់យ៉ាងច្បាស់លាស់ និងឃ្លាំងវិវាទដែល
ទាក់ទង ដល់បញ្ហាទាំងនេះ ត្រូវបានកំណត់ក្នុងលក្ខខណ្ឌ និងតាមបែបបទ ដែលបានចែង
ដោយនីតិកម្ម និងការតាំងបទបញ្ជាដែលអាចអនុវត្តបានចំពោះប្រភេទនីមួយៗ នៃពន្ធអាករ ។

គ្មានបទបញ្ញត្តិណាមួយ ទោះជាប្រភេទណាក៏ដោយ, គ្មានអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ
ណាមួយ ដែលអាចធ្វើឱ្យមានការប្រែប្រួល នាំមកនូវការចាត់ចំណូលនោះឡើយ ។ ករណី
ខាងលើ អាចប្រព្រឹត្តិទៅបាន នេះត្រូវតែអនុវត្តតាមទំរង់ច្បាប់ និងបទបញ្ជាដូចគ្នាក្រោយពី
មានយោបល់ ឯកភាពពីរដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។

មាត្រា ៩ .- ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ត្រូវបានបំពេញយ៉ាងត្រឹមត្រូវទៅតាមបទបញ្ញត្តិនៃច្បាប់
និងនៃបទបញ្ជាជាធរមាន។

សមិទ្ធិកម្ម នៃទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ និង អសម្បត្តិរដ្ឋ ដែលជាចំណែកមួយនៃបេតិកភ័ណ្ឌជាតិ
ត្រូវបានបញ្ចូលជាចាំបាច់នៅក្រោមអានុភាពនៃលក្ខខណ្ឌ និង បែបបទដែលរៀបចំដោយនីតិ
កម្ម និង ការតាំងបទបញ្ជា ជាធរមាន ។

ក្រោមបទបញ្ញត្តិ នៃមាត្រា ១១ ខាងក្រោមនេះ ចំណូលទាំងអស់ដែលបានពីសមិទ្ធិ
កម្មខាងលើ ត្រូវបង់ចូលថវិកាទូទៅរបស់រដ្ឋ ដោយមិនអាចអកសោហ៊ុយដែលចេញពីកិច្ចប្រតិ
បត្តិការនោះឡើយ ។

ប្រតិបត្តិការផលចំណូលពាណិជ្ជកម្ម ដែលទទួលបានដោយអង្គភាពរបស់រដ្ឋដោយផ្ទាល់
ត្រូវបានដឹកនាំតាមទម្លាប់ប្រើប្រាស់ជាធរមានក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្ម និង ពាណិជ្ជកម្ម ក្រោម
ការត្រួតពិនិត្យរបស់រដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។

មាត្រា ១០ .- សេវាដែលបង់ថ្លៃរបស់រដ្ឋឱ្យស្របទៅនឹងការផ្តល់សេវាទៅឱ្យឯកជន និងអង្គការឥតយោគងាយ
សេវាសាធារណៈរបស់រដ្ឋ ។ សេវាដែលបង់ថ្លៃ ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអនុភាពនៃការរាងតម្លៃ
ដែលកំណត់ដោយរាជរដ្ឋាភិបាលតាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ និង
តាមយោបល់របស់ក្រសួង ដែលពាក់ព័ន្ធ ។

មាត្រា ១១ .- ចំណូលត្រូវកាត់ត្រាចូលទាំងស្រុង មិនត្រូវទូទាត់ជាអួយចំណាយឡើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត
លោមមិនឱ្យអាណាប័ក បង្កើនទឹកប្រាក់នៃឥណទានដែលបានអនុម័តក្នុងថវិកា
ដោយសំរាងលើប្រាក់ចំណូលពីសេសណាមួយ ។

មាត្រា ១២ .- ចំណូលទាំងមូលត្រូវបានប្រើប្រាស់សំរាប់ទប់ទល់នឹងចំណាយទាំងអស់ ប៉ុន្តែចំណូលខ្លះអាចត្រូវ
បានចាត់ចែងសំរាប់ចំណាយខ្លះក្រោមរូបភាពនិងក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលត្រូវកំណត់ដោយច្បាប់។

ផ្នែកទី១ : បន្ទុករបស់រដ្ឋ

មាត្រា ១៣ .- បន្ទុកអចិន្ត្រៃយ៍របស់រដ្ឋ រួមមានចំណាយប្រក្រតី និងចំណាយជាមូលធន ។ បន្ទុកនេះ ត្រូវចែកជាប្រាំប្រភេទថវិកា ។

មាត្រា ១៤ .- ចំណាយប្រក្រតីរបស់ថវិកា ត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ទៅតាមលក្ខណៈរបស់វាជាបួនប្រភេទដូចតទៅ៖

- ប្រភេទមួយ : មធ្យោបាយសេវាកម្ម
- ប្រភេទពីរ : ការប្រាក់ដែលឌីជីថល
- ប្រភេទបី : អន្តរាគមន៍ សាធារណៈ
- ប្រភេទបួន : ចំណាយផ្សេងៗ និងពុំបានគ្រោងគិត

មាត្រា ១៥ .- ចំណាយជាមូលធននៃថវិកាសំរាប់បំរើការប្រតិបត្តិកម្មវិធី ឬតំរូវការវិនិយោគ បំរើអន្តរាគមន៍ ជាមូលធនរបស់រដ្ឋទៅក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ តាមរយៈសហគ្រាសរដ្ឋ ឬ បំរើមធ្យោបាយ នៃការចូលរួមប្រាស្រ័យ និងជាទីបំផុត បំរើការសងបំណុល ។

ចំណាយជាមូលធនថវិកា បង្កើតចេញប្រភេទទីប្រាំនៃថវិកា ។ ចំណាយទាំងនេះត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ទៅតាមលក្ខណៈរបស់វា ចេញជាជំពូកថវិកា ដូចតទៅ :

- សាងសង់
- បរិក្ខារ
- កិច្ចប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុ
- ការទូទាត់បំណុល

មាត្រា ១៦ .- ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុបើកឥណទានទៅតាមក្រសួង ឬ អង្គការសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងទៅតាមប្រភេទសំរាប់ចំណាយ ។ ក្រសួង ឬអង្គការសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែលទាំងនោះ ប្រមូលផ្តុំ ឥណទានទាំងអស់ សំរាប់បំរើការងាររបស់ខ្លួននៅទីក្រុងភ្នំពេញ និងនៅតាមគ្រប់ខេត្ត-ក្រុង ដែលជាខ្សែបណ្តោយរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ១៧ .- ឥណទានទាំងអស់ដែលបានអនុញ្ញាតដោយច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបានរំលែកនៅក្នុងប្រភេទនីមួយៗទៅតាមលក្ខណៈ ឬ គោលដៅនៃឥណទានជាជំពូក ប្រការ ករ៉ាខ័ណ្ឌ និង វាក្យខ័ណ្ឌ ។ ចំណាត់ថ្នាក់នៃឥណទាននេះ ត្រូវបានបញ្ជាក់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

ប្រភេទ ៤ នៃចំណាយប្រក្រតី, ចំណាយផ្សេងៗ និងមិនបានគ្រោងគិត មិនត្រូវបានចាត់ចែងទៅឱ្យក្រសួង ឬ អង្គការសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែលណាមួយទេ ។ ប្រភេទចំណាយនេះត្រូវបានទុកសំរាប់ចំណាយផ្សេងៗក្នុងការបែង ឬការបំពេញវិញ្ញាដែលត្រូវគ្រប់គ្រងដោយរដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ក៏ដូចជាឥណទានបង្ការទុក និងចំណាយពុំបានគ្រោងគិតដែរ ។

ឥណទានបង្ការទុកបណ្តោះអាសន្ន ត្រូវបានបើកសំរាប់ចំណាយទាំងឡាយណា
ដែលការបែងចែក មិនអាចត្រូវបានកំណត់ជាក់លាក់នៅពេលឥណទានត្រូវបានអនុម័ត ។
ការចាត់ចែងឥណទានបង្ការទុកទាំងនេះត្រូវបានសំរេចដោយក្រិត្យរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលលើ
សំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។

មាត្រា ១៨ .- ឥណទានថវិកា មានលក្ខណៈកំហិត ឬ អាចវាយតម្លៃបាន ។

ឥណទានកំហិតកំណត់កំរិតខ្ពស់ ដែលនៅក្នុងនោះត្រូវតែមានការភ្ជាប់សន្យា និង
ការចេញបញ្ជានៃចំណាយប្រភេទនេះ ។ ចំណាយរបៀបនេះ អាចបង្កើនបានដោយ
ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ កែតម្រូវតែមួយគត់ក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃបទបញ្ញត្តិ មាននៅភាគទីបីក្រោយនេះ ។

ឥណទានដែលវាយតម្លៃបាន ទាក់ទងតែចំណាយមានលក្ខណៈចាំបាច់ដែលក្នុងពេល
បង្កើតថវិកា ធ្វើជាកម្មវត្ថុសំរាប់ការគ្រោងមួយដែលក្រោយនេះមិនបានគ្រប់គ្រាន់ ។
ចំណាយនៃឥណទានប្រភេទនេះអាចនឹងត្រូវបានប្រតិបត្តិហួសពីទាយដ្ឋានបានគ្រោង ដោយ
ជំពូកថវិកាពាក់ព័ន្ធ ។ ឥណទានប្រភេទនេះកើតមានលើបំណុលសាធារណៈ បៀវត្សប្រាក់
បំណាច់របស់បុគ្គលិក និង ជាទូទៅចំណាយអនុវត្តបានបរិយាយដោយច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ ។

មាត្រា ១៩ .- ឥណទានទាក់ទងដល់ចំណាយប្រក្រតី ត្រូវបានបែងចែកតាមសេវាដែលបានអនុម័ត និង
តាមការរៀបចំថ្មីៗ ។

សេវាដែលបានអនុម័ត តំណាងដោយឥណទានបានចុះក្នុងថវិកាចំណាយជាប្រចាំ នៃ
ឆ្នាំមុន និងបានកាត់បន្ថយទាយដ្ឋានមិនអាចកែប្រែថ្មី និង ឬក៏បន្ថែមឥណទានសំរាប់ការកែ
តម្រូវតាមសេចក្តីត្រូវការ ។ សេវាដែលបានអនុម័តត្រូវស្របទៅនឹងអប្បបរមា នៃឥណទាន
ចាំបាច់ សំរាប់បរិសេវសាធារណៈ ក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃឆ្នាំមុន ។

ការកែតម្រូវទៅតាមសេចក្តីត្រូវការ ត្រូវគិតពីផលប៉ះពាល់ក្នុងឆ្នាំដែលរាល់វិធានការ
ជ្រើសរើសទាំងអស់បានធ្វើឆ្ពោះទៅរកការគ្រប់គ្រងមុនៗ និងទៅរកការវិវត្តន៍មិនអាចជៀស
បាន នៃបទុកសាធារណៈខ្លះៗ ។

វិធានការថ្មីៗ មានឥរិទ្ធិជាការសំរេច ដែលឈប់ចេញជាធរបប៉ះពាល់ហិរញ្ញវត្ថុបន្ថែម
លើថវិកា ។

មាត្រា ២០ .- ឥណទានសំរាប់ចំណាយជាមូលធន ត្រូវបានបែងចែកជាឥណទានសំរាប់កម្មវិធី ឥណទាន
សំរាប់ភ្ជាប់សន្យា និងជាឥណទានសំរាប់ទូទាត់ ។

ឥណទានសំរាប់កម្មវិធី កំណត់កម្មវិធី ឬតម្រោងការទាំងឡាយដែលរដ្ឋអាចដាក់
ចេញក្នុងឆ្នាំថវិកា និងកម្រិតបរិយាទានសរុបសំរាប់កិច្ចការទាំងនោះ។ ឥណទានសំរាប់កម្ម
វិធីត្រូវបំប្លែងឱ្យឃើញពីចំណាយទាក់ទងទៅនឹងការប្រតិបត្តិទាំងស្រុងនៃតម្រោងការ ឬក៏ការប្រតិ
បត្តិមួយចំណែកណានោះ ដោយគ្មានការបូកបន្ថែមផ្សេងៗ រហូតដល់ពេលដាក់ឱ្យប្រើ ។

ទោះជាយ៉ាងនោះក្តី ក៏ឥណទានសំរាប់កម្មវិធី អាចអនុវត្តបានត្រឹមតែរដ្ឋបាលនៃ ឥណទានសំរាប់ភ្ជាប់សន្យា ដែលបានអនុម័តដោយច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុតែប៉ុណ្ណោះ ។

ឥណទានសំរាប់ភ្ជាប់សន្យា ត្រូវបានដាក់ក្រោមអាណាប័ក សំរាប់ឱ្យគេអាចធ្វើ ចំណាយចាំបាច់ទាំងឡាយដល់ការប្រតិបត្តិអំពីវិនិយោគបានគ្រោងដោយច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ ។

ឥណទានសំរាប់ទូទាត់ ត្រូវបានទុកឱ្យការចេញបញ្ជាចំណាយ អំពីប្រាក់បានដាក់ ជាបន្ទុកដល់រដ្ឋ ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃឥណទានភ្ជាប់សន្យាស្របគ្នា ។

មាត្រា ២១ .- ឥណទានភ្ជាប់សន្យា អាចមានតម្លៃគ្មានកំណត់ពេល ។ ឥណទាននេះត្រូវបានយោងពីមួយ ឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ រហូតដល់ការលុបបំបាត់ដោយថាហេតុ ។ ឥណទានសំរាប់ទូទាត់ដែលមិនបាន ប្រើនៅពេលបិទការគ្រប់គ្រង "បញ្ចប់ឆ្នាំ" ត្រូវបានលុបចោល និងអាចអនុញ្ញាត ឥណទានថ្មី សំរាប់ឆ្នាំបន្ទាប់ ។

មាត្រា ២២ .- គ្មានវិធានការណ៍ជានិច្ចបញ្ញត្តិ បទបញ្ជា ឬរដ្ឋបាលណាមួយអាចត្រូវបានអនុម័ត, ទទួល ស្គាល់ ឬ សម្រេច បើវិធានការណ៍នោះបង្កឱ្យមានបន្ទុកថ្មីដែលបានគ្រោងទុកជាមុនក្នុងថវិកា ។ នៅក្នុងផែនការ ថវិកាការប្រែប្រួល របស់អង្គភាពត្រួតពិនិត្យ ការសន្សំសំចៃដែលអាចមានអនុភាពដោយបន្ទុក សាធារណៈ ។

ការបង្កើត និង ការប្តូរមុខរបរ ក៏ដូចជាការប្រឡងជ្រើសរើសអាចកើតមានតែពីការរង មុខរបរដែលបានកំណត់ដោយរដ្ឋបាល ឬអង្គភាព និងបានគ្រោងដោយថវិកា ។ គ្មានវិធានការណ៍ តម្លើងថាមពល ឬបង្កើតជំនាន់មន្ត្រីរាជការ ផ្តល់បុព្វលាភថ្មី ឬបង្កើនលាភការមិនអាចសម្រេចបានទេ បើប្រសិនបើវិធានការណ៍ទាំងនេះមិនបានបំពេញដោយឥណទានគ្រប់គ្រាន់បើកផ្តល់ជាមុនដោយ ថវិការដ្ឋ ។

តែបទបញ្ញត្តិទាំងអស់របស់មាត្រានេះ មិនត្រូវបានអនុវត្តដោយអនុសញ្ញាហិរញ្ញវត្ថុ ដោយការធានាយល់ព្រមពីរដ្ឋ និង ដោយបំណុលសាធារណៈ ។

ជំពូក ៣

កណ្តនីពិសេសរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល

មាត្រា ២៣ .- កណ្តនីពិសេសរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល បង្កើតបានជាមូលនិធិបំណុលដល់ការបង់ប្រាក់ប្រចាំថ្ងៃ និងទុក សំរាប់

១ .- ចុះកិច្ចការចំណូលដោយខ្សែក ជាបរិច្ឆេទឬបានថ្នាក់លក់លេខជាសកលណ៍ ទាំងឡាយ : ពីធាតុកណ្តនីចាត់ចែងពីលើ

២ .- បង្ហាញចំណាយរបស់រដ្ឋមានលក្ខណៈមិនទៀងទាត់ : ពីធាតុកណ្តនីបុរេប្រទាន

៣ - កត់ត្រាប្រតិបត្តិការទាំងអស់ មានលក្ខណៈឧស្សាហកម្ម ឬពាណិជ្ជកម្មដែលបាន ធ្វើដោយរដ្ឋជាលក្ខណៈបន្ទាប់បន្សំ : គឺជាគណនីពាណិជ្ជកម្ម ។

គណនីពិសេសទាំងអស់របស់រតនាគារ ត្រូវបានបង្កើត ឬ លុបចោលដោយច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ ក្រោមលក្ខខណ្ឌនៃបទបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ " ច្បាប់ស្តីពីប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុ " នេះ ចំណាត់ការ នៃគណនីពិសេសទាំងអស់របស់រតនាគារ ត្រូវបានកំណត់ដោយផ្លូវច្បាប់ ។

មាត្រា ២៤ .- ចំណូល និង ចំណាយទាំងអស់នៃគណនីពិសេសរបស់រតនាគារត្រូវបានគ្រោង និងអនុញ្ញាត ក្នុងលក្ខខណ្ឌដូចគ្នាទៅនឹងប្រតិបត្តិការថវិកាទូទៅដែរ ។

មាត្រា ២៥ .- ប្រតិបត្តិការចំណាយ ដែលអាចផ្ទុកលើគណនីពិសេសរបស់រតនាគារ ត្រូវបានប្រព្រឹត្តទៅដូច ជាមុខការថវិកាដែរ ក្រោមលក្ខខណ្ឌនៃចំណុចដោយឡែកដូចតទៅ :

១ - សរុបចំណាយគិតគូររួចហើយ ឬ បានចេញអណត្តិទៅឱ្យគណនីពិសេសនៃរតនាគារ មិនអាចលើសពីសរុបធនធានរបស់គណនីដូចគ្នា.

២ - ក្នុងរយៈពេលគ្រប់គ្រង បើប្រសិនបើ ចំណូលរបស់គណនីពិសេសនៃរតនាគារ ដែលចំណាយទាំងអស់ មានលក្ខណៈប៉ាន់ប្រមាណបានស្តង់ដារឡើងខ្ពស់ពីការវាយតម្លៃ នោះ ឥណទាននៃគណនីនេះ អាចត្រូវបានតម្កើងដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួង សេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងកំរិតនៃចំនួនលើសរបស់ចំណូលដែលបានកត់ត្រា.

៣ - សមតុល្យឥណទាន នៃគណនីពិសេសទាំងនេះរបស់រតនាគារ អាចយោងពីមួយឆ្នាំ ទៅមួយឆ្នាំ លើកលែងតែមានបទបញ្ញត្តិផ្ទុយ ដែលបានគ្រោងដោយច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ

៤ - ហាមឃាត់មិនឱ្យចុះលើគណនីពិសេសនៃរតនាគារ នូវរាល់ចំណាយណាដែលមិនចូល ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃកម្មវត្ថុរបស់គណនីនេះ ជាអាទិ៍ប្រៀបធៀប ឬប្រាក់បំណាច់ ។

ភាគពីរ

ការរៀបចំ និង ការអនុម័តថវិកា

ជំពូក ៤

អំពីការរៀបចំថវិកា

ផ្នែកទី ១ អំពីបរិបទ និង ប្រតិទិនថវិកា

មាត្រា ២៦ .- ស្ថិតក្រោមរំលោភនៃនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ រៀបចំគម្រោងថវិកា ដាក់ជូនរាជរដ្ឋាភិបាលពិនិត្យ ក្នុងលក្ខខណ្ឌជាក់លាក់ដូចតទៅ

រៀបរាល់ឆ្នាំ នៅខែមិនា រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុរៀបចំសន្ទនាវិស័យ នៃថវិកាឆ្នាំបន្ទាប់ ដោយឆ្លងកាត់តាមការវិភាគនៃស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ សមត្ថិ កម្មទាំងឡាយនៃការវិនិច្ឆ័យ នៃស្ថានភាពក្នុងរយៈពេលខ្លី និងរយៈពេលមធ្យម និងការត្រៀម សង្កត់នៃម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ដែលអាចកើតមាន ។

នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនេះ រដ្ឋាភិបាលកំណត់នូវអាទិភាពជាតិ និងការជ្រើសរើសដោយ សមស្រប ។

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ បង្កើតលើមូលដ្ឋានទាំងនេះ នូវចំនួនសរុបនៃ តំរោងថវិកា ចែកចេញជាចំណូលនិងចំណាយ និងរៀបចំសេចក្តីព្រាងដំបូងនៃថវិកាដែល មានលក្ខណៈជារួមដើម្បីដាក់ជូនគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ។

សេចក្តីព្រាងដំបូងនៃថវិកា បានអនុម័តពីរាជរដ្ឋាភិបាលក្រោមរូបភាពជាទិសដៅ ដែលកំណត់នូវលក្ខខណ្ឌទាំងឡាយជាកំណត់ ក្នុងនោះត្រូវរៀបចំសំណើថវិកាសំរាប់ឆ្នាំបន្ទាប់ វិភាគ ទិន្នន័យសំខាន់ៗ នៃស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចជាទូទៅ និងផលវិបាកដែលអាចកើតមាន ដើម្បីធានាគុណភាពជាគោលដៅសំខាន់ និង កំណត់ចំនួនថវិកាសរុបតាមក្រសួង ឬ អង្គការ ប្រហាក់ប្រហែល និងតាមប្រភេទចំណាយទាំងឡាយ ។

ព្រមជាមួយគ្នា រដ្ឋមន្ត្រីសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុរៀបចំ និងធ្វើជូនរដ្ឋអំណាចទាំងឡាយ នូវសារាចរថវិកា មានលក្ខណៈជាបច្ចេកទេសបញ្ជាក់ពីបែបបទនៃការបង្កើតតំរោង ពិរិទ្ធ វាយតម្លៃ ដែលត្រូវអនុវត្តពីការបង្ហាញជូនសំរាប់អនុម័តនិងឯកសារយុត្តិការដែលត្រូវផ្តល់ជូន។

រដ្ឋមន្ត្រីត្រូវក្រសួង នាយក្រសួងស្ថាប័នរដ្ឋបាលបង្កើតតំរោងចំណាយ ចំណូល ជាកំណត់របស់ខ្លួនសំរាប់រដ្ឋអំណាចកណ្តាល សំរាប់អង្គភាពខាងក្រៅទាំងឡាយរបស់ខ្លួន នៅតាមខេត្តនានា និងអង្គភាពក្រោមឱវាទ ។ តំរោងទាំងនេះត្រូវធ្វើមករដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួង សេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ នៅខែ កញ្ញា ។

នៅខែកញ្ញា ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ប្រមូលផ្តុំគ្រប់សំណើចំណាយ ពិនិត្យ និង ពិភាក្សាជាមួយរដ្ឋមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធ ធ្វើការកែតម្រូវដើម្បីចាំបាច់ស្របតាមបញ្ញត្តិ នៃការណែនាំ ថវិកា និងបន្ថែមលើតំរោងចំណូល នូវវិធានចាំបាច់ទាំងនោះ ។

នៅខែវិច្ឆិកា រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ កសាងនូវតំរោងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ ដែលពិនិត្យ និងចរចាព្រមព្រៀងពីរាជរដ្ឋាភិបាល ហើយដាក់ជូនសភាជាតិនៅរាជធានី ភ្នំពេញ ដើម្បីពិភាក្សា និងអនុម័ត មុនថ្ងៃទី២៥ ខែធ្នូ ។

ផ្នែកទី ២ - អំពីការប៉ាន់ស្មានចំណូល

មាត្រា ២៧ .- ការប៉ាន់ស្មានចំណូល គឺជាស្រង់ទៅលើប្រភពនៃផលិតផល ឬ ផលទុន ។

- ១ - ចំណូលថវិកាបានមកពីសារពើពន្ធ ពន្ធគយ អាករផ្សេងៗទៀត និង ពីផលនៃទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ទាំងនោះគឺជាកម្មវត្ថុប៉ាន់ស្មានដោយផ្ទាល់ពីសំណាក់ រដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ចំពោះគ្រប់ផលដែលត្រូវប្រមូល ។ ការប៉ាន់ស្មានលើចំណូលពីសារពើពន្ធ និងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ បានមកពីសហគ្រាសសាធារណៈនៅថ្នាក់កណ្តាល និង នៅថ្នាក់ខេត្ត ក៏ត្រូវបានប្រមូលផ្តុំគិតគូរដែរ ដោយរដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។
- ២ - ក្រសួងទាំងឡាយ និង អង្គការសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែលក្រោមឱវាទដែលមានផ្នែកគ្រប់គ្រងចំណូល ត្រូវធ្វើមកក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ នូវបញ្ជីរាយមុខចំណូលនិងបញ្ជីប៉ាន់ស្មានដែលទាក់ទង ដើម្បីចុះក្នុងសារប័ណ្ណចំណូលថវិកាឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ។ ចំណូលទាំងនេះជាចំណែកមួយក្នុងចំណូលរបស់រដ្ឋទៅរបស់រដ្ឋ ។

មាត្រា ២៨ .- ការវាយតម្លៃនៃចំណូលសារពើពន្ធនិងពន្ធគយ ត្រូវបានប្រតិបត្តិការ អំពី :

- ប្រាក់ចំណូលដែលយើងទទួលបាន នៃឆ្នាំ
- គិតគូរលំដាប់ទីពេលដែលជះមកពីអតិថិជនណា ទៅលើមូលដ្ឋានគិតពន្ធ
- ប៉ាន់ស្មានលើការវិវត្តន៍សេដ្ឋកិច្ចពេលខាងមុខ
- ការប្រែប្រួលដែលកើតមានហើយ ឬត្រូវពិចារណាលើអត្រា និងលើមូលដ្ឋានប្រមូលពន្ធ
- ផលចំណូល បានមកពីការបង្កើតអាករថ្មី ។

មាត្រា ២៩ .- ការប៉ាន់ស្មានចំណូលជាមូលធន ត្រូវបង្កើតឡើងវិញដោយ ធនធានបានមកពី :

- ១ - ផលបានមកពីសមិទ្ធផលនៃបេតិកភ័ណ្ឌចលនៈកម្ម ឬ អចលនៈកម្មរបស់រដ្ឋ គឺជាកម្មវត្ថុនៃការប៉ាន់ស្មានពីសំណាក់គ្រប់ក្រសួង និងអង្គការសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល ដែលជាអ្នកអនុវត្តកិច្ចប្រតិបត្តិការនោះ ។ ចំនួនផលទាំងនេះត្រូវចុះក្នុងចំណូលពីមូលធន ក្នុងថវិកាទូទៅ។
- ២ - ការសងបំណុល និង សងបុរេប្រទានជាយថាហេតុអនុញ្ញាតដោយថវិកាដល់សហគ្រាសសាធារណៈ នោះត្រូវចុះឱ្យបានត្រឹមត្រូវក្នុងតារាងរំលស់ ។
- ៣ - ប្រភពចំណូលផ្សេងៗពីការខ្ចីបុរេប្រទេស ក្នុងពេលប្រភពចំណូលនេះសំរេចយល់ព្រមពី រាជរដ្ឋាភិបាល ត្រូវវាយតម្លៃផ្ទាល់ដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ដោយទំនាក់ទំនងជាមួយធនាគារជាតិកម្ពុជា ពោធិវិភាគបរិច្ចាគលើស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច និងលក្ខណៈចរិតនៃការខ្ចីជាយថាហេតុទាំងនោះ។
- ៤ - ជំនួយក្រៅប្រទេសក្រោមរូបភាពជារំលោយ ឬ ការខ្ចីបុរេ ត្រូវចុះក្នុងថវិកាទូទៅ កាត់ទុកជាបន្ទុក ឬ ចាត់ទុកថាជារំលោយវិញដោយផ្ទាល់ដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ព្រៀង ។ ប្រភពបានមកពីកំណែប្តូរ ត្រូវវាយតម្លៃតាមការប្រើប្រាស់វិញនូវមូលនិធិដែលក្រោងទុកជាមុន ដោយទំនាក់ទំនងទៅនឹងបុរេប្រទាននៃកំណែ ។ មូលនិធិបរិភោគដែលមាននៅក្នុងថវិកាទូទៅ ស្មើនឹងសរុបទឹកប្រាក់ចំណូលខាងមុខ ក្នុងនោះរួមមានទាំងសមិទ្ធផលអាចប្រមាណបាន លើការនាំចូលតាមផែនការ ។

ផ្នែកទីបី : អំពីតំណាងចំណាយ

មាត្រា ៣០._ តំណាងចំណាយជាប្រក្រតី និង តំណាងចំណាយជាមូលធន ត្រូវរៀបចំឡើងដោយក្រសួងទាំងឡាយ និងអង្គការប្រហាក់ប្រហែលដោយគិតបញ្ចូលទាំងអង្គភាពរបស់ខ្លួនរដ្ឋបាលកណ្តាល រដ្ឋភាពខាងក្រៅ និង គ្រប់សកម្មភាពរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ៣១._ ការវាយតម្លៃទៅលើសេចក្តីត្រូវការទាំងឡាយ បានបង្កើតឡើងដោយផ្នែកទៅលើកម្មវិធីសកម្មភាព និងទៅលើទិសដៅនៃលទ្ធផលទទួលបានដោយកំណត់យ៉ាងច្បាស់លាស់ និងរក្សាទុករាល់ឯកសារដែលមាននៅក្នុងកម្មវិធី ។ រដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ បង្កើតឡើងដោយទំនាក់ទំនងទៅនឹងក្រសួងពាក់ព័ន្ធ នូវនិយាម ឬ ឯកត្តារដ្ឋានរដ្ឋាល់ សំរាប់សកម្មភាព ដ៏សំខាន់ៗ ក៏ដូចគ្នាដែរចំពោះសេវា និងផលប្រយោជន៍ជាប្រចាំ ។

មាត្រា ៣២._ ការចំណាយជាមូលធនទាំងឡាយ ដែលទាក់ទងទៅនឹងកម្មវិធី ឬ ទាក់ទងដល់តំណាងដោយឡែក ដែលមានការយល់ព្រមពីមុនមក គឺសំដៅទៅលើគោលដៅ ដែលអាចទទួលបានយ៉ាងជាក់ស្តែងរាល់កម្មវិធី ឬតំណាង គឺជាមុខសញ្ញានៃការវាយតម្លៃ សំរាប់ចំណាយសរុបរបស់កម្មវិធី និងតំណាងនោះ និងជាមុខសញ្ញាសំរាប់វាយតម្លៃរយៈពេលកំណត់ និងចង្វាក់នៃការទូទាត់សំរាប់ដំណាក់កាលនីមួយៗក្នុងឆ្នាំ ។

ផ្នែកទីបួន : បទបញ្ញត្តិផ្សេងៗ

មាត្រា ៣៣._ ក្នុងគោលបំណងគោរពពេលវេលាជាចាំបាច់ ក្នុងការបង្កើតតំណាងនៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ និងក្នុងការពិនិត្យ និងយល់ព្រមដោយរាជរដ្ឋាភិបាល និងសភាជាតិ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ បង្កើតដោយពេញសិទ្ធិនូវសមិទ្ធផលទាំងឡាយដែលទទួលបាននៃឆ្នាំ នូវតំណាងចំណាយដែលក្រសួងទាំងឡាយ និងអង្គការសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល មិនបានលើកតំណាងរបស់ខ្លួនក្នុងពេលវេលាដែលបានកំណត់ ។

ជំពូក ៥

អំពីកំណត់បង្ហាញ និងការអនុម័តថវិកា

មាត្រា ៣៤._ សេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុដាក់បង្ហាញជូនសភាជាតិ ត្រូវភ្ជាប់ជាមួយនូវ :

- ១ _ របាយការណ៍សរុបមួយ វិភាគពីចរិតលក្ខណៈថវិកាថ្មី និង ឱ្យរក្សានិយមច្បាស់លាស់ពីតុល្យភាព សេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ។
- ២ _ កំណត់ពន្យល់រាយតាមជំពូកនីមួយៗ សំរាប់ការចំណាយប្រក្រតី ដោយវិភាគលើសរុបឥណទានធ្វើឱ្យឈប់ចេញនូវការកើនឡើងនៃតម្រូវការ និង បង្ហាញភស្តុតាងនូវការកាត់ត្រាឥណទាន ពាក់ព័ន្ធ យ៉ាងណាទៅនឹងសេវា ដែល បានអនុម័តឆ្នាំមុនក៏ដូចជាតម្រូវទៅនឹងតម្រូវការ និង វិធានការថ្មីដែលមានសារសំខាន់ ចាំបាច់សំរាប់ការគ្រប់គ្រងថ្មី ។
- ៣ _ ឧបសម្ព័ន្ធចងក្រុងជាជំពូក និង តាមតំរោងដើម្បីការចំណាយទាំងឡាយជា មូលធន រំលឹកឥណទានភ្ជាប់សន្យា និង ទូទាត់ការបើកផ្តល់សំរាប់គំរោងក្នុងឆ្នាំគ្រោង បំរុងឥណទាន ដែលមានប្រភេទចាំបាច់ដូចគ្នាទៅនឹងការបន្តគំរោងទាំងនេះ និងវិភាគ គំរោងថ្មី និង តម្រូវការ ឥណទានរបស់វាដោយកំណត់តាមប្រតិទិនប្រើប្រាស់ដែល បានគ្រោងទុក ។
- ៤ _ ឯកសារចាំបាច់ផ្សេងទៀត ចាំបាច់សំរាប់ព័ត៌មាន និងសំរាប់ការត្រួតពិនិត្យ របស់សភាជាតិ ។

មាត្រា ៣៥._ គំរោងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុតែងចេញជាពីរផ្នែក ។ ផ្នែកទី១ ច្បាប់អនុញ្ញាតឱ្យប្រមូលគ្រប់ធនធាន សាធារណៈ និងកំណត់ធនធានទាំងនោះជាទឹកប្រាក់សរុប ។ ច្បាប់បានកំណត់នូវផ្លូវ និងមធ្យោ បាយអនុវត្តចំពោះការចំណាយជាមូលធន ។ ច្បាប់បានកំណត់នូវឥណទានចំហរខ្ពស់បំផុតដែល ជាគុណប្រយោជន៍ដល់ថវិកាទូទៅ និងគណនីពិសេសរបស់រដ្ឋាភិបាល ច្បាប់រួមមានបទបញ្ញត្តិ ទាំងឡាយដែលទាក់ទងដល់ចំណូលសារពើពន្ធ និង ទាក់ទងដល់គ្រប់បទបញ្ញត្តិហិរញ្ញវត្ថុផ្សេង ទៀត ។ ផ្នែកទី២ រួមមានការកំណត់ចេញជាជំពូក ក្រុមការ ពង្រីកខ្សែ និង វាក្យខ័ណ្ឌ ដែលទាក់ទងដល់ចំណូលប្រក្រតីរបស់ថវិកាទូទៅ ។ ច្បាប់មានគំរោងចំណាយប្រក្រតីរបស់ថវិកា ទូទៅបែងចែកតាមក្រសួង និងអង្គការសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និងបែងចែកតាមប្រភេទ

ចំណាយ និងចែកចេញជាសេវាដែលបានអនុម័ត និងវិធានការថ្មីៗទៀត ។ ច្បាប់ញែកផ្លូវ និងមធ្យោបាយអនុវត្ត សំរាប់ចំណាយជាមូលធននៃថវិកា និងកម្មវិធីឥណទាន និងបែងចែក ចំណាយជាមូលធន តាមក្រសួង និងអង្គការសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែលជាជំពូក ដោយធ្វើឱ្យ ចេញជា ឥណទានភ្ជាប់សន្យា និងឥណទានទូទាត់ ។ ច្បាប់បញ្ឈប់បញ្ជីរបស់គណនីពិសេសរបស់ រតនាគារ ដែលមានលក្ខណៈរដ្ឋបាល និង កំណត់សំរាប់គណនីពិសេសនិមួយៗ នូវចំនួនទឹក ប្រាក់ចំណូល និងចំនួនទឹកប្រាក់ចំណាយ ។

មាត្រា ៣៦.- ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបានអនុម័តក្នុងលក្ខខណ្ឌដូចគ្នានឹងច្បាប់ធម្មតាទាំងឡាយ ក្នុងបទបញ្ញត្តិ ដោយឡែកដូចខាងក្រោមនេះ ៖

១ - គំរោងចំណូលគឺជាកម្មវត្ថុ នៃ ៖

- ការអនុម័តសរុប សំរាប់ចំណូលប្រក្រតិ
- ការអនុម័តសរុប សំរាប់ចំណូលជាមូលធន
- ការអនុម័ត តាមគណនេយ្យពិសេស នៃរតនាគារ

២ - គំរោងចំណាយគឺជាកម្មវត្ថុ នៃ ៖

- ការអនុម័តតាមក្រសួង ឬ អង្គការសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និង តាមប្រភេទសំរាប់ ចំណាយប្រក្រតិ
- ការអនុម័តតាមក្រសួង ឬ អង្គការសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល និង តាមប្រភេទសំរាប់ ចំណាយជាមូលធន និង អនុម័តតាមគណនេយ្យពិសេសនៃរតនាគារ ។

៣ - បទបញ្ញត្តិទាំងអស់នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាកម្មវត្ថុនៃការអនុម័តចុងក្រោយបង្អស់ ។

មាត្រា ៣៧.- គ្មានមាត្រាបន្ថែមណាមួយ និងគ្មានវិសោធនកម្មទៅលើគំរោងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុណាមួយប្រព្រឹត្ត ទៅបានទេ បើមិនសំដៅទៅលើការលុបចេញ ឬបន្ថយចំណាយ បង្កើត ឬបន្ថែមខ្ទង់ចំណូល ណាមួយនោះ ។

គ្រប់សំណើចំណាយថ្មីៗទាំងអស់ ត្រូវផ្ញើមេញពីសំណើសេដ្ឋកិច្ចស្មើនឹងចំនួន ទឹកប្រាក់ ពិសេសរូបចំណាយទាំងអស់ ។

មាត្រាបន្ថែម ឬធ្វើវិសោធនកម្ម ដែលប្រព្រឹត្តទៅលើស និងបទបញ្ញត្តិទាំងនេះត្រូវកាត់ចេញ ដោយពេញសិទ្ធិ ។

មាត្រា ៣៨._ ការបែងចែកឥណទានចំពោះជំពូកដោយច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ ផ្អាកលម្អិតយោងដល់ថវិកាទូទៅនោះ ត្រូវប្រព្រឹត្តទៅដោយក្រឹត្យ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

ក្រឹត្យបែងចែកនេះ មិនអាចនាំមកនូវការប្រែប្រួលឥណទានអនុម័តដោយសភាជាតិ លើមូលដ្ឋាន នៃសំណើទាំងឡាយដែលមាននៅក្នុងអត្ថបទពន្យល់ជាឧបសម្ព័ន្ធនោះទេ ។

មាត្រា ៣៩._ ការបែងចែកលំអិតនៅក្នុងជំពូក ប្រការ ក ប៉ាខ័ណ្ឌ វាក្យខ័ណ្ឌ នៃឥណទានទាំងឡាយ អនុវត្តទៅលើមាត្រាមុន ត្រូវប្រព្រឹត្តទៅដោយប្រកាសរបស់ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

ភាគបី

អំពីការអនុវត្តន៍ ថវិកា

ជំពូក ៦

ចលនាឥណទានថវិកា

មាត្រា ៤០._ ការផ្ទេរឥណទាន ពីក្រសួងមួយ ឬ អង្គការសាធារណៈថ្នាក់ប្រហាក់ប្រហែលណាមួយ ទៅក្រសួង ឬអង្គការសាធារណៈមួយផ្សេងទៀត ដោយភាពចាំបាច់នៃការងារពង្រឹងរចនាសម្ព័ន្ធរបស់រដ្ឋាភិបាល ឬ រដ្ឋបាលអាចប្រព្រឹត្តទៅដោយត្រឹមត្រូវរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល លុះត្រាតែការផ្ទេរឥណទានទាំងនេះ មិនកែប្រែប្រភេទចំណាយ និងការបែងចែកឥណទាន តាមជំពូកនានា ។

មាត្រា ៤១._ ការបង្វែរឥណទានពីជំពូកមួយ ទៅជំពូកមួយ អាចប្រព្រឹត្តទៅបានដោយក្រឹត្យ ក្នុងក្របខ័ណ្ឌអនុវត្តន៍ផ្ទៃក្នុងនៃប្រភេទតែមួយដូចគ្នា របស់ក្រសួង ឬ អង្គការប្រហាក់ប្រហែលតែមួយដូចគ្នា ។

មាត្រា ៤២._ ការបង្វែរពីប្រការមួយ ទៅប្រការមួយ ពីកប៉ាខ័ណ្ឌមួយ ទៅកប៉ាខ័ណ្ឌមួយ ឬវាក្យខ័ណ្ឌមួយ ទៅវាក្យខ័ណ្ឌមួយ ដែលនៅក្នុងជំពូកតែមួយ ត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយប្រកាសរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។

មាត្រា ៤៣._ ក្រឹត្យទាំងឡាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដែលធ្វើឡើងតាមសំណើរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ អាចបែងចែកបន្តក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃក្រឹត្យទៅតាមជំពូកចំណាយដាច់ដាច់ខាត ក្រោមរូបភាព

នៃឥណទានបំពេញបន្ថែម ជាគុណប្រយោជន៍ដល់ជំពូកផ្សេងៗរបស់ក្រសួង ឬ អង្គការ
ប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ដើម្បីត្រៀមចំណាយឥតព្រាងទុក ។

មាត្រា ៤៤._ ឥណទានដែលក្លាយទៅជាមិនមែនមុខសញ្ញាប្រើប្រាស់ក្នុងកំឡុងនៃឆ្នាំ អាចត្រូវបានលុបចោល
ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ក្រោយពីបានទទួលព័ត៌មានពីក្រសួង
ឬអង្គការប្រហាក់ប្រហែល ដែលពាក់ព័ន្ធ ។

មាត្រា ៤៥._ នៅពេលដែលការវិនិច្ឆ័យនៃចំណូល និងចំណាយលេចចេញឱ្យឃើញនូវការបាត់តុល្យភាពនៃ
ថវិកា នោះក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ អាចចេញជាប្រកាសរាំងខ្ទប់មួយចំណែក ឬទាំង
មូលនៃឥណទានដែលបានអនុម័តនៅក្នុងថវិកា។ ក្នុងករណីការបាត់តុល្យភាពនេះមានលក្ខណៈ
ធ្ងន់ធ្ងរ រាជរដ្ឋាភិបាលអាចធ្វើនីតិវិធីតាមក្រិត្យ និងឈប់រំលើរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង
ហិរញ្ញវត្ថុ ដោយលុបចោលមួយចំណែក ឬទាំងស្រុងនៃឥណទានដែលបានអនុម័តក្នុងថវិកា។

មាត្រា ៤៦._ ឥណទានបំពេញបន្ថែម អាចត្រូវបានអនុម័តដោយក្រិត្យ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល
ដោយផ្អែកលើរបាយការណ៍ របស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ បន្ថែមពីលើថវិកាដែលកត់ត្រា
នូវជំពូកចំណាយឥតព្រាងទុក ក្នុងករណីមានគ្រោះធម្មជាតិ ឬភាពចាំបាច់ជាបន្ទាន់ដល់ផល
ប្រយោជន៍ជាតិ ឥណទានទាំងនេះត្រូវអនុម័តច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុបន្ថែមមួយ ដែលត្រូវឆ្លងយោបល់
យល់ព្រមពីសភាជាតិជាបន្ទាន់ភ្លាម កាលបើស្ថានភាពសេសទាំងនេះ ត្រូវបានចប់សព្វគ្រប់ ។

មាត្រា ៤៧._ ការកែប្រែផ្សេងៗទៀតនៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ អាចធ្វើទៅបាននៅកំឡុងនៃឆ្នាំថវិកា ជារៀងរាល់
បំណងនៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុបន្ថែម ដោយឆ្លងសភាជាតិ ក្នុងលក្ខខណ្ឌដូចគ្នានៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ ។

ជំពូក ៧

អំពីគោលការណ៍ទូទៅ នៃការអនុវត្តថវិកា

មាត្រា ៤៨._ ការអនុវត្តនីតិវិធីប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុរបស់រដ្ឋ និងគណនីពិសេសរបស់រដ្ឋាភិបាល ជាការកម្ចីរបស់
អាណាប័ក និងគណនេយ្យករ ។ អាណាប័ក និងគណនេយ្យករសាធារណៈ មានមុខងារ
វិសមិតភាពពិជ្ជា ។

រដ្ឋមន្ត្រី និង ប្រធានអង្គការសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល ជារាណាប័កដើមខ្សែនៃ
ថវិការដ្ឋ ចំពោះផ្នែកចំណូលដែលបានមកពី " ផ្នែក " របស់ខ្លួន ។ ចំពោះផ្នែក
ចំណាយរដ្ឋបាលកណ្តាល និង រដ្ឋភាពក្រៅ ក្រោមឱវាទតាមខេត្តនានា រដ្ឋមន្ត្រី និង ប្រធាន

អង្គការសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល ជាអ្នកបញ្ជា "អាណាប័ក" ថវិកាតាមផ្នែករៀងៗខ្លួន ។

រដ្ឋមន្ត្រី ប្រគល់សិទ្ធិអភិបាលក្រុង និង អភិបាលខេត្ត ជាប្រតិភូបញ្ជាចំណាយក្នុង
កិច្ចប្រតិបត្តិការ ហិរញ្ញវត្ថុ ថវិការដ្ឋ ក្នុងមណ្ឌលនៃខេត្ត ក្រុងរបស់ខ្លួន ។

បទបញ្ជាគណនេយ្យសាធារណៈជ្រើសតាំងប្រភេទមន្ត្រី ដែលអំណាចនៃអាណាប័ក ដើម្បីខ្សែ
ត្រូវបានយល់ព្រមផ្តល់ជូន ឬ ដែលអាចជំនួសអាណាប័កដើម្បីខ្សែក្នុងករណីអវត្តមាន ឬមានធុរៈ ។
សិទ្ធិអំណាចដែលបែងឱ្យ ឬ ការចុះហត្ថលេខា ត្រូវធ្វើឡើងក្នុងក្រិត្យមួយដែលចាំបាច់បញ្ជាក់ដោយ
ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។

មាត្រា ៤៩._ ចំណាយដែលត្រូវធ្វើឡើងឆ្លងឈើថវិការដ្ឋទូទៅ, លើថវិកានានា និងលើគណនីពិសេសរបស់
រតនាគារ ត្រូវឆ្លងទិដ្ឋាការពីមន្ត្រីត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញវត្ថុជាមុន ដែលជាក្របខ័ណ្ឌមន្ត្រីរាជការនៅក្រោម
ឱវាទក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។

ក្រិត្យរបស់គណៈរដ្ឋមន្ត្រីនឹងកំណត់ទិសដៅការកិច្ច និងលក្ខណៈនៃកងត្រួតពិនិត្យនេះព្រមទាំង
បែបបទបំពេញការងាររបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ៥០._ ចំណាយក្នុងការសាងសង់ ឬ ទិញសំភារៈផ្សេងៗក្នុងថវិកាទូទៅរបស់រដ្ឋ និង ក្នុងគណនី
ពិសេសរបស់រតនាគារត្រូវបិតនៅក្រោមនីតិវិធីនៃការដេញថ្លៃជាសាធារណៈ ។ នីតិវិធីនេះ ត្រូវ
កំណត់ជាក្របខ័ណ្ឌដោយគណៈរដ្ឋមន្ត្រី តាមសេចក្តីស្នើរបស់រដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។

មាត្រា ៥១._ កិច្ចប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុ និងគណនេយ្យរដ្ឋ ត្រូវប្រមូលផ្តុំនៅក្នុងរតនាគារសាធារណៈមួយ
ហើយត្រូវបានអនុវត្តតាមប្រព័ន្ធគណនេយ្យសាធារណៈ ។

មាត្រា ៥២._ គណនេយ្យករសាធារណៈ ទទួលបន្ទុកការធានាចំណូល, ទូទាត់ចំណាយ, រក្សាការពារ
មូលនិធិ, តម្លៃ, ផលិតផល និងវត្ថុធាតុដែលជាកម្មសិទ្ធិ ឬប្រគល់ការទុកចិត្តឱ្យអង្គការសាធារណៈ។
គណនេយ្យករសាធារណៈ មានឋានៈជាអ្នកធានាការអនុវត្តន៍កិច្ចប្រតិបត្តិការទាំងនេះហើយគ្រប់គ្រង
មូលនិធិទាំងបញ្ចូល ក៏ដូចជាបញ្ចេញពីបេឡា ។

មាត្រា ៥៣._ គណនេយ្យករសាធារណៈត្រូវបានតែងតាំងដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ទៅតាម
សារលិខិតផ្សព្វផ្សាយ ។ អ្នកទាំងនេះ បិតនៅក្រោមអាជ្ញាធរផ្ទាល់ និងផ្តាច់មុខរបស់រដ្ឋមន្ត្រី
ក្រសួងផ្ទាល់ ។

មុននឹងចូលបំពេញការងារ, អ្នកទាំងនេះ ត្រូវធ្វើសច្ចាប្រណិធានតាមសារលិខិតផ្សព្វផ្សាយ ក្នុងរូបភាព
និង នៅមុខអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ។

អ្នកទាំងនេះត្រូវបានទទួលការទុកចិត្តផ្ទាល់ពីអាណាប័ក, ហើយប្រសិនបើមានពិធីគណនេយ្យករ

សាធារណៈ ផ្សេងទៀត ដែលមានទំនាក់ទំនងជាមួយគ្នា ។

មាត្រា ៥៤._ ក្រោមការត្រួតពិនិត្យការណ៍ដោយឡែក ដែលមាននៅក្នុងច្បាប់នេះ និងនីតិកម្ម_បទបញ្ជា ដែលពាក់ព័ន្ធ. ការអនុវត្តន៍កិច្ចប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុរដ្ឋ ត្រូវប្រព្រឹត្តទៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌ នៃ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង ។

មានតែចំណូលដែលបានបង់ចូល និងចំណាយដែលចេញអាណត្តិចំណាយរយៈពេលដប់ពីរខែ នៃឆ្នាំថវិកា ដែលចាត់ទុកជារបស់ការងារគ្រប់គ្រង និង ថវិកា ។

មាត្រា ៥៥._ ការទូទាត់ទូទៅ នៃគណនេយ្យសាធារណៈនឹងត្រូវកំណត់លក្ខខណ្ឌ ហើយកិច្ចប្រតិបត្តិការ ហិរញ្ញវត្ថុ និងគណនេយ្យដែលស្តង់ដារឡើងចេញពីការអនុវត្តន៍ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវប្រតិបត្តិតាម លក្ខខណ្ឌទាំងនេះ ។

ភាគបួន អំពីបទបញ្ជានៃ ថវិកា

មាត្រា ៥៦._ បទបញ្ជានៃថវិកា ជាកម្មវត្ថុនៃច្បាប់មួយ ។

មាត្រា ៥៧._ សេចក្តីព្រាងច្បាប់ ទូទាត់ពិនិត្យកត់ត្រានូវចំនួនទឹកប្រាក់ជាស្ថាពរ នៃការបង់ចូលចំណូល និង នៃអាណាប័ណ្ណចំណាយ ដែលបានធ្វើក្នុងអំឡុងការគ្រប់គ្រង ។ សេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះ បដិសេធចោលឥណទាន ដែលមិនបានប្រើប្រាស់ ហើយលើកឡើងឱ្យឃើញលទ្ធផលហិរញ្ញវត្ថុ ពិតនៃឆ្នាំ ដែលត្រូវដាក់បញ្ចូលក្នុង " គណនីលទ្ធផលនៃរដ្ឋបាល " ក្រោយការដកចេញ ចំនួនទឹកប្រាក់ដែលនៅសល់ទំនេរ លើធនធានជាយថាហេតុសំរាប់ការចាត់ចែងពិសេស ។

មាត្រា ៥៨._ សេចក្តីព្រាងច្បាប់ទូទាត់ត្រូវបានតាក់តែងដោយរដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ លើមូល ដ្ឋាននៃគណនីពិសេសទាំងឡាយ ដែលរួមបញ្ចូលចំណាយ ត្រូវបង្ហាញនូវកិច្ចប្រតិបត្តិការ ចំណាយរបស់ខ្លួន និង គណនីគ្រប់គ្រង នៃគណនេយ្យសាធារណៈ ដែលដាក់ក្រោមការ ត្រួតពិនិត្យរបស់ក្រុមពិនិត្យគណនីជាមុន ។

មាត្រា ៥៩._ ក្រុមពិនិត្យគណនីជាស្ថាប័នជាន់ខ្ពស់ នៃការត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញវត្ថុ ។ ក្រុមនេះពិនិត្យគណនី ទាំងឡាយ និងការគ្រប់គ្រងសេដ្ឋកិច្ចរបស់សហគ្រាសសាធារណៈ ។ ក្រុមនេះវាយតម្លៃលទ្ធផលនៃ ជំនួយសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ដែលរដ្ឋយល់ព្រមអោយដល់ផ្នែកឯកជន ។

សមត្ថកិច្ចរចនាសម្ព័ន្ធ និង នីតិក្រមនៃអន្តរាគមន៍របស់ក្រុមត្រួតពិនិត្យគណនី ត្រូវបានកំណត់
ដោយច្បាប់ ។

មាត្រា ៦០._ ប្រតិបត្តិការដែលបង្ហាញដោយសេចក្តីព្រាងនៃច្បាប់ទូទាត់ ត្រូវបានលាតត្រដាង
ទាំងឡាយដែលបង្ហាញ ៖

១ _ ចំពោះចំណាយនៃថវិកាទូទៅ ៖ ការគ្រោងទុកដើមដំបូង ការអនុញ្ញាតិថ្មី និងបញ្ជាចំណាយ
បែងចែកតាមក្រសួង ឬតាមអង្គការថ្នាក់ប្រហាក់ប្រហែល តាមប្រភេទ និងតាមជំពូក ។

២ _ ចំពោះចំណូល ៖ ការគ្រោងទុកដើមដំបូង ព្រមទាំងការកែប្រែ និងការប្រមូល ដែលញែក
តាមប្រភេទ តាមជំពូក និងតាមប្រភេទ ។

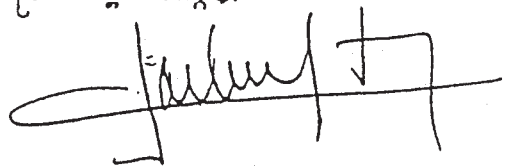
៣ _ ការប្រៀបធៀបទឹកប្រាក់សរុបនៃការគ្រោងទុកនៃចំណូល និងចំណាយ និងការកែប្រែដែលបាន
ធ្វើ. ប្រសិនបើមាន. ជាមួយនឹងសមិទ្ធិកម្មសំរាប់ថវិការបស់រដ្ឋបាលសាធារណៈនីមួយៗ ។

មាត្រា ៦១._ ច្បាប់នេះត្រូវប្រកាសជាការប្រញាប់ ។

ច្បាប់នេះត្រូវបានរដ្ឋសភានៃ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អនុម័ត
នៅថ្ងៃ ទី ២៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩៣ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភា លើកទី ១
នីតិកាលទី ១ ។

ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩៣

ប្រធានរដ្ឋសភាស្តីថ្មី.

ស័ន ស៊ីវីរី